

HMOTNÝ A NEHMOTNÝ MAJETEK V PRAXI

18. aktualizované vydání (květen 2019)

2. aktualizace k 1. 1. 2021

S datem 1. 1. 2021 vstoupil v platnost zákon č. 609/2020 Sb., kterým došlo mimo jiné k novele zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZDP“). Touto novelou došlo rovněž k úpravě ustanovení týkajících se hmotného a nehmotného majetku.

Úprava vstupní ceny hmotného majetku

Zásadní změnou je zvýšení hranice ocenění předmětů - hmotného majetku vstupní cenou ze 40 000 na 80 000 Kč. Hmotným majetkem se tedy po novele stávají samostatné **hmotné movité věci**, popřípadě soubory hmotných movitých věcí se samostatným technicko-ekonomickým určením, jejichž **vstupní cena je vyšší než 80 000 Kč** a mají provozně-technické funkce delší než 1 rok, dále pak **dospělá zvířata a jejich skupiny**, jejichž **vstupní cena je vyšší než 80 000 Kč**. V této souvislosti se rovněž zvyšuje hranice pro vznik jiného hmotného majetku, který je představován **výdaji hrazenými uživatelem, které podle zvláštních účetních předpisů nebo podle daňové evidence tvoří součást ocenění hmotného majetku, který je předmětem finančního leasingu, a které v úhrnu se sjednanou kupní cenou ve smlouvě převyšují u movitého majetku hodnotu 80 000 Kč**.

Určitou výhodu pro poplatníky znamená možnost daná přechodným ustanovením v novele, kde je v bodě 14 uvedeno, že **i na hmotný majetek pořízený od 1. 1. 2020 a na technické zhodnocení hmotného majetku dokončené a uvedené do stavu způsobilého obvyklému užívání od 1. 1. 2020**, lze od 1. 1. 2020 použít zákon č. 586/1992 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti novely; využije-li poplatník takový postup, použije se na tento majetek zákon č. 586/1992 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, ve všech následujících zdaňovacích obdobích. Bylo a je tedy ještě možné zpětně využít zvýšenou hranici pro ocenění hmotného majetku i pro majetek pořízený od 1. 1. 2020.

Technické zhodnocení hmotného majetku

Technickým zhodnocením se po novele zákona rozumí vždy výdaje na dokončené nástavby, přístavby a stavební úpravy, rekonstrukce a modernizace majetku, **pokud převyšily u jednotlivého majetku v úhrnu 80 000 Kč**. Technickým zhodnocením jsou i uvedené výdaje nepřesahující stanovené částky, které poplatník na základě svého rozhodnutí neuplatní jako výdaj (náklad)

podle § 24 odst. 2 písm. zb) ZDP v plné výši. I u technického zhodnocení hmotného majetku se mění hranice ocenění na 80 000 Kč a tato hranice se posuzuje u každého jednotlivého zásahu do majetku bez ohledu na zdaňovací období, takže jich může být v jednom období i více a naopak nemusí technické zhodnocení vzniknout. Vyšší hranice hodnoty lze jako u majetku využít rovněž pro technické zhodnocení realizované po 1. 1. 2020.

Nehmotný majetek

Počínaje 1. 1. 2021 v souvislosti s výše uvedenou novelou byla v zákoně o daních z příjmů zrušena kategorie nehmotného majetku a odstraněn § 32a ZDP, který problematiku řešil. Od tohoto okamžiku je nehmotný majetek a jeho odpisování řešeno pouze účetními předpisy.

Dlouhodobý nehmotný majetek

Obsahuje zejména:

1. nehmotné výsledky vývoje,
2. software,
3. ocenitelná práva,
4. goodwill
  - s dobou použitelnosti delší než 1 rok a od výše ocenění určené účetní jednotkou, (s výjimkou goodwillu), a při splnění podmínek a povinností stanovených zákonem, zejména respektováním principu významnosti a věrného a poctivého zobrazení majetku;
5. povolenky na emise a
6. preferenční limity.

Dobou použitelnosti se rozumí doba, po kterou je majetek využitelný pro současnou nebo uchovatelný pro další činnost nebo může sloužit jako podklad nebo součást zdokonalovaných nebo jiných postupů a řešení včetně doby ověřování nehmotných výsledků.

Za dlouhodobý nehmotný majetek se dále považuje technické zhodnocení dlouhodobého nehmotného majetku, a to od výše ocenění určeného účetní jednotkou pro vykazování jednotlivého dlouhodobého majetku v položce „Dlouhodobý nehmotný majetek“:

- a) k jehož účtování a odpisování je oprávněn nabyvatel užívacího práva k dlouhodobému nehmotnému majetku, o kterém neúčtuje jako o majetku,
- b) drobného nehmotného majetku, kterým se rozumí složky majetku vyjmenované výše, pokud mají dobu použitelnosti delší než 1 rok a účetní jednotka je nevykazuje v položce „Dlouhodobý nehmotný majetek“, ale v nákladech.

Přítom se rozumí:

- a) nehmotnými výsledky vývoje a software takové výsledky a software, které jsou buď vytvořeny vlastní činností k obchodování s nimi anebo nabyty od jiných osob;
- b) ocenitelnými právy zejména předměty průmyslového a obdobného vlastnictví, výsledky duševní tvůrčí činnosti a práva podle zvláštních právních předpisů za podmínek stanovených v písm. a);
- c) goodwillem pro účely vyhlášky č. 500/2002 Sb. kladný nebo záporný rozdíl mezi oceněním obchodního závodu nabytého převodem nebo přechodem za úplat, vkladem nebo oceněním majetku a závazků v rámci přeměn obchodní korporace a souhrnem jeho individuálně přeceněných složek majetku sníženým o převzaté dluhy. Goodwill se odpisuje rovnoměrně nejpozději do 60 měsíců od nabytí obchodního závodu do nákladů, v případě přeměny obchodní korporace se tento goodwill odpisuje do nákladů od rozhodného dne přeměny. Záporný goodwill se odpisuje rovnoměrně nejpozději do 60 měsíců od nabytí obchodního závodu do výnosů, v případě přeměny obchodní korporace se tento goodwill odpisuje do výnosů od rozhodného dne přeměny. O případnou následnou změnu kupní ceny obchodního závodu se upraví hodnota goodwillu nebo záporného goodwillu, a to beze změny doby odpisování;
- d) povolenkami na emise bez ohledu na výši ocenění:
  1. povolenky na emise skleníkových plynů a povolenky na emise způsobené letectvím,
  2. jednotky snížení emisí a ověřeného snížení emisí z projektových činností,
  3. jednotky přiděleného množství;
- e) preferenčními limity zejména individuální produkční kvóty a individuální limit prémiových práv bez ohledu na výši ocenění; u prvního držitele pouze v případě, pokud by náklady na získání informace o jejich ocenění reprodukční pořizovací cenou nepřevýšily její významnost.

„Ostatní dlouhodobý nehmotný majetek“ obsahuje dlouhodobý nehmotný majetek nevykazovaný v ostatních položkách dlouhodobého nehmotného majetku, zejména povolenky na emise a preferenční limity.

„Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek“ obsahuje pořizovaný dlouhodobý nehmotný majetek po dobu jeho pořizování do uvedení do stavu způsobilého k užívání.

„Poskytnuté zálohy na dlouhodobý nehmotný majetek“ obsahuje krátkodobé a dlouhodobé zálohy a závdavky poskytnuté na pořízení dlouhodobého nehmotného majetku.

Dlouhodobým nehmotným majetkem se stává pořizovaný majetek uvedený do stavu způsobilého k užívání, kterým se rozumí dokončení pořizovaného

majetku a splnění stanovených funkcí a povinností stanovených právními předpisy pro jeho užívání. Obdobně se postupuje v případě technického zhodnocení.

Dlouhodobým nehmotným majetkem nejsou zejména znalecké posudky, průzkumy trhu, plány rozvoje, návrhy propagačních a reklamních akcí, certifikace systému jakosti a software pro řízení technologií nebo pro zařízení, která bez tohoto software nemohou fungovat. Dále může účetní jednotka rozhodnout, že dlouhodobým nehmotným majetkem nejsou zejména technické audity a energetické audity, lesní hospodářské plány a plány povodí.

Nehmotný majetek a jeho technické zhodnocení podle přechodných ustanovení zákona č. 609/2020 Sb.

Technické zhodnocení nehmotného majetku má několik variant v závislosti na volbě poplatníka podle bodu 10 až 12 čl. XII zákona č. 609/2020 Sb.

„10. Na nehmotný majetek pořízený přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona a na technické zhodnocení tohoto majetku dokončené a uvedené do stavu způsobilého obvyklému užívání ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona se použije zákon č. 586/1992 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona.

11. Na nehmotný majetek pořízený od 1. ledna 2020 lze od 1. ledna 2020 použít zákon č. 586/1992 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona; využije-li poplatník takový postup, použije se na tento majetek a na technické zhodnocení tohoto majetku zákon č. 586/1992 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, ve všech následujících zdaňovacích obdobích.

12. Na nehmotný majetek pořízený ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona se ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona použije zákon č. 586/1992 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.“

Princip odpisování technického zhodnocení nehmotného majetku je tak závislý rovněž na tom, kdy byl původní nehmotný majetek zařazen do majetku poplatníka.

Mimořádné odpisy

Novela zákona č. 609/2020 Sb. nově vymezila období, ve kterém je možné již dříve známé mimořádné odpisy opět uplatnit.

Hmotný majetek zařazený v **1. odpisové skupině** podle přílohy č. 1 k ZDP **pořízený v období od 1. 1. 2020 do 31. 12. 2021** může poplatník, který je jeho prvním odpisovatelem, odepsat rovnoměrně bez přerušení **do 100 % vstupní ceny za 12 měsíců**.

Hmotný majetek zařazený v **2. odpisové skupině** podle přílohy č. 1 k ZDP **pořízený v období od 1. 1. 2020 do 31. 12. 2021** může poplatník, který je jeho prvním odpisovatelem, odepsat bez přerušení do **100 % vstupní ceny za 24 měsíců**, přitom za **prvních 12 měsíců** uplatní odpisy rovnoměrně do výše **60 % vstupní ceny** hmotného majetku a **za dalších bezprostředně následujících 12 měsíců** uplatní odpisy rovnoměrně do výše **40 % vstupní ceny** hmotného majetku.

Odpisy podle § 30a odst. 1 a 2 ZDP se stanoví s **přesností na celé měsíce; přitom poplatník má povinnost zahájit odpisování počínaje následujícím měsícem po dni, v němž byly splněny podmínky pro odpisování.**

V ostatním jsou pravidla pro mimořádné odpisy stejná jako dříve. Mimořádné odpisy nelze jako dříve uplatnit u hmotného majetku, kterým jsou otvírky nových lomů, pískoven, hlinišť a technické rekultivace, u dočasných staveb a důlních děl a rovněž u matric, zápustek, forem, modelů a šablon, kde se jedná o časové nebo výkonové odpisování. Technické zhodnocení hmotného majetku s uplatněnými mimořádnými odpisy nezvyšuje jeho vstupní cenu. Ukončené technické zhodnocení se zařídí do odpisové skupiny, ve které je zaříděn hmotný majetek, na kterém je technické zhodnocení provedeno, a odpisuje se jako standardní hmotný majetek.

Zkrácení doby finančního leasingu

Minimální dobou finančního leasingu je minimální doba odpisování hmotného majetku uvedená v § 30 odst. 1 ZDP:

Odpisová skupina	Doba odpisování	Minimální doba leasingu
1	3 roky	
2	5 let	4 roky + 6 měsíců
3	10 let	9 let + 6 měsíců
4	20 let	19 let + 6 měsíců
5	30 let	29 let + 6 měsíců
6	50 let	49 let + 6 měsíců

Pro účely určení minimální doby finančního leasingu se minimální doba odpisování hmotného majetku odpisovaného podle § 30 odst. 1 ZDP zařazeného v 2. až 6. odpisové skupině zkracuje o 6 měsíců.

Minimální doba finančního leasingu činí u majetku **s mimořádnými odpisy:**

- ▶ celou dobu odpisování podle § 30a ZDP
  - 1. odpisová skupina - 12 měsíců,
  - 2. odpisová skupina - 24 měsíců.

Minimální doba finančního leasingu činí u hmotného majetku využívaného k výrobě elektřiny ze slunečního záření:

- ▶ celou dobu odpisování podle § 30b ZDP rovnoměrně bez přerušení 240 měsíců do 100% vstupní ceny nebo zvýšené vstupní ceny.

Minimální doba leasingu se počítá od okamžiku uzavření leasingové smlouvy.

Závěr

Vzhledem k poměrně rozsáhlé změně zákona o daních z příjmů v oblasti majetku doporučují autoři při studiu jednotlivých kapitol publikace mít při ruce aktuální znění celého zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, po předmětné novele, neboť složitost novelizovaného textu vyžaduje velkou dávku pozornosti, aby nedošlo k mylnému výkladu. Novelizovaná ustanovení se prakticky promítají do celé řady kapitol publikace, avšak filozofie hmotného a nehmotného majetku a jeho promítání do daňově uznatelných nákladů (výdajů) v podstatě nedoznává změnu.

HMOTNÝ A NEHMOTNÝ MAJETEK V PRAXI

18. aktualizované vydání (květen 2019)

1. aktualizace k 1. 11. 2020

Na str. 74 došlo k úpravě výpočtu příkladu 3.

Příklad 3

Odpisování souboru movitých věcí se změnami

Majetek: počítačová síť

Odpisová skupina: 1

Poznámka: Nevyužita možnost zvýšení odpisu v prvním roce podle § 31 odst. 1 písm. d) zákona.

Pořízení: 2017

Vstupní cena: 1 200 000 Kč

Rozšíření souboru: 2018 doplnění počítače v hodnotě 80 000 Kč

Vyřazení části souboru: 2019 vyřazení záložního zdroje v hodnotě 60 000 Kč

Technické zhodnocení: 2020 rozšíření kapacity serveru v hodnotě 74 000 Kč

Rovnoměrný odpis:

$$RO1 = \frac{VC \times OS1}{100} = \frac{1\,200\,000 \times 20}{100} = 240\,000 \text{ Kč}$$

$$RO2 = \frac{UVC \times OS2}{100} = \frac{1\,280\,000 \times 40}{100} = 512\,000 \text{ Kč}$$

$$RO3 = \frac{UVC \times OS2}{100} = \frac{1\,220\,000 \times 40}{100} = 488\,000 \text{ Kč}$$

$$RO4 = \frac{ZVC \times OSZ}{100} = \frac{1\,294\,000 \times 33,3}{100} = 430\,902 \text{ Kč (max. ZC = 89\,250 Kč)}$$

Rekapitulace odpisů

Rok	Zůstatková cena na počátku období	Roční odpis	Zůstatková cena na konci období
2017	—	240 000	960 000
2018	960 000 (+ 80 000)	512 000	528 000
2019	528 000 (– 24 750)	488 000	15 250
2020	15 250 (+ 74 000)	89 250	0

Při vyřazení části souboru v roce 2019 se zůstatková cena sníží pouze o neodepsanou část vyřazeného záložního zdroje, tj. o 24 750 Kč [528 000 × (60 000 : 1 280 000)].

Zrychlený odpis:

$$RO1 = \frac{VC}{K1} = \frac{1\,200\,000}{3} = 400\,000 \text{ Kč}$$

$$RO2 = \frac{2 \times UZC}{K2 - 2 + 1} = \frac{2 \times (800\,000 + 80\,000)}{4 - 2 + 1} = 586\,667 \text{ Kč}$$

$$RO3 = \frac{2 \times UZC}{K2 - 3 + 1} = \frac{2 \times (293\,333 - 13\,750)}{4 - 3 + 1} = 279\,583 \text{ Kč}$$

$$ROZ = \frac{2 \times ZZC}{KZ} = \frac{2 \times (0 + 74\,000)}{3} = 49\,334 \text{ Kč}$$

$$ROZ2 = \frac{2 \times UZZC}{KZ - 2 + 1} = \frac{2 \times 24\,666}{3 - 2 + 1} = 24\,666 \text{ Kč}$$

Rekapitulace odpisů

Rok	Zůstatková cena na počátku období	Roční odpis	Zůstatková cena na konci období
2017	–	400 000	800 000
2018	800 000 (+ 80 000)	586 667	293 333
2019	293 333 (– 13 750)	279 583	0
2020	0 (+ 74 000)	49 334	24 666
2021	24 666	24 666	0

Při vyřazení části souboru v roce 2019 se zůstatková cena sníží pouze o neodepsanou část vyřazeného záložního zdroje, tj. o 13 750 Kč.

Použité zkratky:

UVC – upravená vstupní cena (po doplnění nebo snížení VC souboru)

UZC – upravená zůstatková cena

ZZC – zvýšená zůstatková cena po technickém zhodnocení souboru

UZZC – upravená zvýšená zůstatková cena

HMOTNÝ A NEHMOTNÝ MAJETEK V PRAXI

18. aktualizované vydání

Ing. Pavel Prudký, Ing. Milan Lošťák

Vydalo nakladatelství ANAG
Odpovědná redaktorka Bc. Monika Metelková
Sazba Mgr. Markéta Pučoková
Autorská uzávěrka 21. května 2019
Tisk a vazba Profi-tisk group s. r. o.,
Kyselovská 125, 783 01 Olomouc
ISBN 978-80-7554-219-9

ANAG, spol. s r. o.

Kollárovo nám. 698/7, 779 00 Olomouc

tel. 585 757 411, fax 585 418 867

e-mail: obchod@anag.cz

www.anag.cz